

СЕМАНТИЧНІ НЕОЛОГІЗМИ ЯК РЕЗУЛЬТАТ СЕМАНТИЧНОЇ ДЕРИВАЦІЇ

Семантична деривація розглядається як один із способів номінативної деривації, що стимулює продукування семантичних неологізмів, які поповнюють неологічну систему української мови. З'ясовується співвідношення між узуальними та оказіональними семантичними неологізмами.

Сучасна лінгвістика розглядає мову як складну систему. Поступальний рух людського суспільства взагалі і кожної особистості зокрема є тим об'єктивним процесом, який зумовлює розвиток мови.

Загальновідомо, що найвиразніше відображає динаміку мови її лексичний склад, оновлення якого великою мірою стимулюється екстралінгвальними факторами: науково-технічним прогресом, розширенням міжнародних контактів та інформаційного простору.

Кінець ХХ - початок ХХІ ст. позначився значними суспільними змінами, економічними, соціальними та політичними катаклізмами, викликав появу величезної кількості нових реалій і понять, які потребували номінації. Це, у свою чергу, і зумовило справжній неологічний прорив.

Інтенсифікація інноваційних процесів обумовлює підвищення інтересу лінгвістів до проблем неології взагалі (Е.І.Ханпіра, О.Г.Ликов, В.В.Лопатін, М.О.Бакіна, О.А.Габінська, О.А.Земська, А.О.Брагіна, А.В.Березовенко та ін.), української зокрема (Г.М.Віняр, О.А.Стишов, Д.В.Мазурик, І.А.Самойлова та ін.), спонукає до осмислення природи неологізмів і до систематизації неологічного матеріалу.

У науковій літературі досить ґрунтовно розкрито внутрішньомовні та позамовні причини появи неологізмів [15, 19-23], робляться спроби окреслити їх диференційні ознаки, запропоновано ряд структурно-семантичних класифікацій [1; 10; 15]. До розряду неологізмів зараховуються переважно „нові слова (чи сполучення слів) і нові значення слів, які сформувалися в мові певного історичного періоду для позначення нових об'єктивних реалій” [10, 7]. Систематизація неологізмів здійснюється на основі тих чи інших принципів. Так, скажімо, залежно від „структурно-семантичних особливостей нові слова, або неологізми, бувають лексичні, тобто такі, у яких на тому чи іншому етапі розвитку мови новим є і зміст, і звукова оболонка <...>, і семантичні, у яких стара звукова оболонка слова наповнюється новим змістом” [16,243]. Відповідно до функціонального призначення (реалізують номінативну чи експресивно-образну функцію) неологізми диференціюються як загальномовні та індивідуально-авторські [17, 377], або власне неологізми та оказіоналізми [Ю, 8].

Власне неологізми та оказіоналізми протиставляються також як одиниці

мови і мовлення, де неологізми кваліфікуються як такі, що є частиною мовної системи й можуть бути використані кожним мовцем у типових ситуаціях; okazіоналізми - як слова, що виникають під час мовленнєвої комунікації і не виходять за межі конкретної ситуації спілкування. Подібна диференціація має багато прихильників (Е.І.Ханпіра, В.В.Лопатін, К.К.Чиркова, Р.Ю.Намітокова, Д.В.Мазурик та ін.).

Незважаючи на те, що неологічний матеріал знаходиться під пильною увагою мовознавців, неодноразово був об'єктом аналізу на окремих часових зрізах та на матеріалі різних мов, деякі питання сучасної неології залишаються дискусійними до сьогодні. Це пояснюється насамперед тим, що „теорія неології до цього часу не має чітких дефініцій” [8, 11], а неологізм ототожнюється, як правило, з новим словом або його значенням.

Ми схильні до думки, що „неологізмом можна вважати все те нове, що характеризує зміни і розвиток мови” [6,81], а оскільки „те нове” може виникати на будь-якому мовному рівні, який передусім репрезентує прогрес номінації, то їх „доцільно було б диференціювати на лексичні, семантичні, фраземні, граматичні” [6, 81] і розглядати як елементи неологічної системи.

Мета цієї статті полягає в тому, щоб показати місце семантичних неологізмів- як результату семантичної деривації - у системі української неології. Мета передбачила розв'язування таких завдань, як-от:

- 1) з'ясувати природу семантичної деривації й особливості утворення семантичних неологізмів;
- 2) установити співвідношення між узуальними та okazіональними семантичними неологізмами.

У лінгвістичній науці під деривацією (від лат. *derivatio* - відведення, відхилення, утворення) донедавна розуміли лише продукування „нових слів від слова-основи за допомогою афіксів відповідно до словотвірних моделей певної мови” [14, 342], тобто деривацію ототожнювали зі словотворенням (до речі, як і неологізм зі словом). Останнім часом все більше і більше мовознавців схиляються до думки, що словотворення є лише частиною деривації, а словотвір - одним із розділів дериватології - науки про деривацію. „Деривація є процесом утворення слова, речення, граматичної форми слова, словосполучень, фразеологізмів, складів або тактів і, нарешті, текстів, тобто всіх можливих мовних одиниць, починаючи з фонемі і закінчуючи текстом” [42,3] (деякі аспекти цього твердження (наприклад, деривація фонем) є спірними і погребують окремого аналізу, зокрема й критичного осмислення). Подібну точку зору щодо деривації висловлює й український мовознавець В.О.Горпинич, розуміючи її як „процес створення одних мовних одиниць і дериватів) на базі інших (вихідних), тобто процес творення вторинних мовних знаків, які можна пояснити за допомогою вихідної одиниці: морфів на базі звуків, словоформ на базі морфів, слів на базі інших слів чи словосполучень, словосполучень на базі слів, речень на базі слів та словосполучень, тексту на базі висловлювань” [3,79]. А відтак і розрізняють деривацію лексичну, семантичну, морфологічну, синтаксичну тощо [див.: В.О.Горпинич [3], Л.М.Мурзин [12]].

Отже, семантична деривація є одним із дериваційних процесів, у результаті якого утворюються похідні (вторинні) семантично значущі одиниці.

Суть семантичної деривації визначають по-різному. Її розуміють як „утворення нових значень на основі існуючих” [9, 53], як „формування нових значень у семантичному полі однозначного чи багатозначного слова” [10, 11], як „відношення семантичної похідності, які виникають між різними значеннями одного слова на рівні синхронної полісемії” [4, 15], як „постсемантичний процес”, що перетворює вже заданий денотативний зміст висловлювання: перетворення „полягає в семантичній інтерпретації денотата, в особливому способі його мовного представлення в структурі речення, де він набуває вторинного вираження” [12,47]. Наведені визначення об’єднуються думкою: результатом семантичної деривації є вже наявні в мові номеми (номінативні одиниці - термін В.М.Никітевича; див.: Никітевич В.М. Основи номінативної деривації. - Минск: Вышэйшая школа, 1985. - С. 25) у новій для них функції номінації.

У переважній більшості випадків семантичні дериваційні процеси пов’язуються з розвитком полісемії, про що свідчать і наведені вище визначення. Щоправда, у мовознавстві мають місце й інші точки зору, згідно з якими семантична деривація або не визначається взагалі (І.С.Улукханов, В.В.Лопатін), або пов’язується не з розвитком полісемії, а омонімією (І.І.Ковалик, В.О.Горпинич). „Семантичний словотвір інколи зводять до розширення первинного значення семантичної структури вже наявних у мові лексем. Цей погляд не прийнятний, бо він підмінює поняття словотворення поняттям полісемії (розширення або збагачення семантики слова - це розвиток полісемії, а семантичне словотворення - це розпад полісемії)” [3, 129-130]. Крім того, термін „семантична деривація” іноді замінюється терміном „лексико-семантична деривація” [13,5], очевидно, за аналогією до терміна „лексико-семантичний спосіб словотворення” [3, 129; 5, 51].

Узагальнюючи сказане, констатуємо: по-перше, семантичні дериваційні процеси є потужним фактором інноваційних змін у мові, а тому теорію семантичної деривації слід не заперечувати, а розвивати; по-друге, семантичну деривацію слід розглядати як таку, що пов’язується не тільки з полісемією, а й з омонімією, хоча б тому, що одним із шляхів виникнення омонімів є розвиток значень полісемантичного слова; по-третє, термін „лексико-семантична деривація” на позначення семантичних дериваційних процесів є недоречним, оскільки лексична і семантична деривації - це два типи номінативної деривації, які мають як спільні, так і відмінні ознаки.

Спільність між лексичною і семантичною дериваціями полягає в тому, що їх результатами є однослівні (однокомпонентні) номеми. Їх основні диференційні ознаки зводяться до того, що продукт лексичних дериваційних процесів відрізняється від своєї дериваційної бази як формою, так і змістом, семантична ж деривація призводить до зміни лише змісту (форма дериваційної бази і похідної номеми збігаються). Унаслідок лексичної деривації з’являються нові лексеми, унаслідок семантичної - нові семеми. Поняття „нові лексеми”, „нові семеми” є в даному випадку відносними і не ототожнюються з **54**

неологізмом, оскільки, по-перше, деривація розглядається в діяхронному і синхронному аспектах; по-друге, лексичні і семантичні неологізми вирізняються новизною лише на певному історичному зрізі.

Номеми, які є продуктом лексичної деривації і які на певному історичному зрізі характеризуються нетрадиційністю форми вираження (новизною матеріальною оболонкою) та нетрадиційністю (новизною) свого значення, кваліфікуються нами як лексичні неологізми. Наприклад: **аудіоальбом** - „збірник пісень якого-небудь автора, записаний на магнітну плівку касети” [11, 13]; **банкомат** - „електронний термінальний пристрій, сполучений з банківським комп'ютером і призначений для того, щоб клієнт одержав готівку зі свого рахунку” [11, 15]; **взаємозалік** - „безготівкове погашення взаємних платіжних зобов'язань у рівновеликих сумах” [11,21]; **кіноринок** - „сфера забезпечення прокату і продажу кінопродукції” [11, 55]; **репер** - „той, хто виконує реп” [11,101]; **силовик**- „той, у чийх руках зосереджено важелі впливу на політику, економіку, військо” [11,109]; **суверенізація** - „дія за значенням „ставати суверенним” [11,113] тощо. Однак, якщо на синхронному зрізі результатом лексичної деривації завжди є лексичний неологізм, то лексичний неологізм може з'явитися не лише внаслідок лексичної деривації (це стосується передовсім запозичених як непохідних, так і похідних неолексем). Наприклад: **ваучер** (з англ. voucher - розписка, порука) - „приватизаційний чек” [14,206]; **демпінг** - (з англ. dumping - скидання) - „вивезення товару з країни і продаж його за кордон за цінами, нижчими, ніж усередині країни або на світовому ринку” [14,337]; **дисплей** (з англ. display - показувати, відтворювати) - „пристрій, який здійснює візуальне передання інформації на екрані комп'ютера” [14, 307]; **куртьє** (з фр. courtier) - „той, хто надає певні послуги посередника за плату” [14, 576] тощо.

Номеми, які є продуктом семантичної деривації і які на певному історичному зрізі характеризуються традиційністю форми вираження матеріальною оболонкою не є новою для носіїв мови) та нетрадиційністю (новизною) свого значення, кваліфікуються нами як семантичні неологізми. Наприклад: *Спільними зусиллями вдалося ліквідувати ще одну злочинну групу, що займалася піратством аудіокасет та компакт-дисків* (Телебачення). Матеріальна форма вираження (звуковий комплекс) **піратство** традиційно була закріплена за поняттям, що виражало значення „промисел, заняття піратів; морський розбій” [2,789]. Унаслідок метафоричного перенесення за подібністю виконуваних функцій змінюється структура вихідного і формується структура похідного значення - „неліцензоване використання чого-небудь із ієтою отримання прибутку” [11,90]. Це формування здійснюється через загальнення, якому, у свою чергу, передують зіставлення ототожнювальних і диференційних сем дериваційної бази і похідного деривата. Зберігаючи вихідні семи („промисел”, „заняття”, „розбій”), структура похідного деривата ускладнюється диференційними на позначення ознаки дії („неліцензований”) і об'єкта дії („що-небудь”). Таким чином за звичною матеріальною оболонкою іакріплюється незвичний зміст. На сучасному етапі розвитку мови слово вирізняється своєю новизною і сприймається як семантичний неологізм.

Подібний шлях розвитку ілюструють і такі семантичні неологізми, як: **документ** - „сукупність даних у пай 'яті комп 'ютера, які користувач може сприймати за допомогою відповідних програмних та апаратних засобів” [11,37]; **донор** - „суб'єкт господарювання, частина прибутків якого йде на підтримку неспроможного до самозабезпечення іншого суб'єкта” [11,37]; **тарілка** - „загальна назва уявних космічних тіл, які мають округлу тескату форму і, як вважають, позаземне походження” [11, 114]; **тінь** - „нелегальна сфера життя, щось приховане від закону” [11, 118]; **човник** - „особа, яка займається дрібним приватним підприємством, періодично курсуючи між місцями закупівлі і збуту товарів” [11, 128] тощо.

Усі наведені приклади семантичних неологізмів об'єднує те, що вони стабілізувалися мовленнєвим узусом і відповідно до категорії узуальності / okazіональності їх можна розглядати як узуальні.

Будь-який семантичний неологізм, як і неологізм узагалі, на момент свого виникнення є okazіональним, продуктом індивідуально-авторської мовотворчості, створеним на замовлення конкретної ситуації, на „випадок”. Подальша доля неологізму залежить від прийняття / неприйняття його носіями мови: якщо традиційна за формою та нетрадиційна за значенням номема стабілізується (приймається) мовленнєвим узусом, то вона переходить із розряду okazіональних у розряд узуальних семантичних неологізмів (такий шлях розвитку пройшли слова **акція, альбом, дисидент, інфляція, картотека, комплекс** тощо [див.: 11]); якщо „життя” традиційної за формою та нетрадиційної за значенням номема пов'язується лише з певною ситуацією спілкування і не виходить за її межі, можна говорити про okazіональний характер семантичних неологізмів. Простежимо це на прикладах: *Ось уже кілька десятиліть у всьому світі з перемінним успіхом борються з комп 'ютерними вірусами* (ЛУ, 15.04.93) і *Хоча після минулої акції „Україна без Кучми” ми залишилися швидше „з”, ніж „без”, пан Чемерис вказує на низку позитивних наслідків. А як поведуться „осінні акціонери” нинішнього вересня?* (ГУ, 21.08.02). В обох випадках мають місце семантичні неологізми {**вірус, акціонер**}, новизна значення яких очевидна. Семантичний неологізм **вірус**, що виникає внаслідок метафоричного перенесення (пор.: 1. Один із найдрібніших мікроорганізмів, що викликає інфекційне захворювання. 2. перен. Про те, що торкає, уражає глибоко чи багатьох [2, 147]), отримує нове значення - „програма, що здатна сама приєднуватися до інших програм комп 'ютера та викликати збої в їхній роботі” [2, 147], яке, безперечно, не могло не з'явитися відразу в свідомості всіх носіїв мови, а мало конкретного автора й було породжене конкретною ситуацією. Відірвавшись від конкретної ситуації і вийшовши за межу пасивності свого вживання, номема **вірус** набуває узуального характеру і навіть отримує кодифікацію [2, 147; 10, 25]. Її авторство, як і авторство більшості узуальних неологізмів, установити в принципі неможливо.

Неологізм **акціонер** має okazіональний характер: він породжений конкретною ситуацією і функціонує лише в межах даного контексту, який, власне, й обумовлює його значення - „той, хто брав участь в акції”, *Україна 56*

без Кучми” (пор.: традиційне значення слова **акціонер** - „власник акцій, член акціонерного товариства” [2, 13]). Аналогічні процеси засвідчує і номема **ліквідатор** - „студент, який ліквідує академічну заборгованість” (пор.: *Більшість ліквідаторів ліквідували академічну заборгованість до початку сесії* (Розм.)).

Процес закріплення за традиційною формою нових значень здійснюється іа стандартними семантичними моделями, семантичні неологізми найчастіше є результатом вторинної номінації, що пов’язується з метафоричним чи метонімічним перенесенням [дет. див.: 15, 210-227]. рідше поява нових значень стимулюється зміною валентності, синтагматичних відношень [дет. див.: 1, 71-81].

Продуктивність семантичної деривації, що ґрунтується на метафоричному перенесенні, пояснюється універсальністю метафори як способу вторинної номінації, її здатністю оперувати образними асоціаціями. ..Образ, який лежить в основі метафори, відіграє важливу роль внутрішньої форми і являє собою ознаку або ряд ознак, що необхідні для створення нового значення і є посередником між вихідним і метафоричним значенням [18, 82]. Наприклад: *„**ЖСоебо'f**’ лівих закулісних комбінацій, звичайно, зробили ставку на :вого фаворита* (МУ, 1988, №59).

Матеріальна форма **ковбой** („у західних штатах США - пастух-вершник, ію пасе табуни коней у степах” [2, 437]) переноситься з одного денотата на нший на основі подібності виконуваних функцій. Ця подібність відображена у .відомості мовця, який, як відомо, має здатність узагальнювати в слові явища навколишньої дійсності.

Відповідно, структура похідного деривата формується -срез узагальнення: подібно до американських пастухів-вершників, що пасуть табуни коней, наші політичні ковбої „пасуть” своїх прихильників, скеровуючи \ні дії і вчинки. Дериваційна база і похідний дериват мають спільну сему: і; :гтролювати чийсь дії. Механізм аналітичних деривацій ґрунтується на зміні тріхісеми твірного значення, появи диференційних елементів у похідній номемі. *?ичому такі вторинні номеми виражають „додатковий смисл, пов’язаний не з символізацією позначуваного об’єкта, а зі ставленням до нього мовця, з тією чи -ідою його оцінкою” [12,47].

Інакше кажучи, результатом семантичної .ернвації є не тільки перетворення змісту мовного знака, але й семантичне т прощення прагматичного характеру, що, очевидно, й обумовлює продукування семантичних неологізмів. „Коли якась лексема потрапляє в -дий контекст, у незвичне оточення, у її семантичній структурі поступово -• івивається певний вторинний, додатковий (явний або прихований) відтінок, іло згодом може викристалізовуватися в окреме значення.

Як правило, спочатку відбувається в мовленні, часом спорадично й невимушено як індивідуального горський пошук (вільний чи зумовлений певними прагматичними гребями)” [15, 212]. Наприклад: *Цей сніг зависокий для тихої скрипки: його **прямізна** упокорила світ* (П.Мовчан), де **прямізна** - те, що не викликає сумнівів, заперечень; очевидність; *Минула ніч у синьому **розкриллі!** Зійди, :пиви ярами і розрай. Мені - в рятуюнок, між отерплі хвилі* (В.Стус), де **розкрилля** - великий розмах у чомусь, ступінь вияву, охоплення чи поширення чого-небудь; *Вдаючись на прохання журналістів до спроби прогнозу „ **штабісти**” Леоніда Даниловича все-таки схилилися до думки, давно обґрунтованої в пресі, про неминучість другого туру* (В.Плющ), де **штабіст** - прихильник штабу будь-якого керівного органу тощо. Подібні номеми покликані не лише дати номінацію відповідним денотатам, а й актуалізувати увагу адресата. Правильному декодуванню

інформації сприяє правильне визначення співвідношення традиційного / нетрадиційного в номемі.

Семантичний неологізм є продуктом як семантичної деривації, так і семантичної реетимологізації („народної етимології*”), коли новоутворена номема перебуває з дериваційною базою не в полісемічних, а в омонімічних відношеннях. Традиційна за формою номема (чи то похідна, чи то непохідна) уявно розкладається на потенційні морфеми, значення яких піддається переосмисленню; і як результат - переосмислення значення слова в цілому, що, у свою чергу, призводить до встановлення зовсім інших синтагматичних і парадигматичних відношень. Так, скажімо, традиційний звуковий комплекс **кавун** використовується для тлумачення реалій, що мають традиційні значення: „1. Баштанна сланка рослина з великими їстівними плодами. 2. Круглий соковитий плід цієї рослини з солодкою червоною серединою” [2,409], і характеризується нспохідністю. Унаслідок умовного морфемного перерозкладу (вичленовування кореня **кав-** і суфікса **-ун**) ускладнюється морфемна структура слова, елементи якої набувають переосмислення, а відтак повністю переосмислюється значення вихідної номеми, встановлюється відповідність між такими словами, які не знаходяться у відношеннях історичної похідності. У результаті цього процесу первісно немотивоване слово перетворюється на мотивоване, набуває співвіднесеності (і членування) на основі фонетичної подібності в звучанні двох слів. Звідси, відповідно, **кавун** - *той, хто любить каву; любитель кави*. Як оказіональні омоніми виникли також: **банкетка** - *жінка, дрібний службовець банку*; **селезінка** - *самка селезня*; **заручник** - *наречений після заручин*; **заголовок** - *потилиця*; **меліоратор** - *промовець, який без упину говорить не по суті* (ЛУ, 1999, №43) тощо. Продукування таких номем „пояснюється не лише потребою посилити загальний емоційний вплив повідомлюваного, збагатити образну палітру, а й прагненням створити відповідну експресію гумору” [7,41]. На гумористичному використанні подібних оказіоналізмів побудована словесна гра, каламбур [дет. див.: 7, 38-44].

Отже, семантична деривація є одним із способів номінативної деривації, що стимулює продукування семантичних неологізмів, які поповнюють неологічну систему української мови. Результати семантичних дериваційних процесів мають стосунок як до полісемії, так і до омонімії.

Семантичні неологізми диференціюються як узуальні та оказіональні. Причому оказіональність є обов'язковим етапом у розвитку кожного неологізму. Прийняття (стабілізація) новоутвореної номеми мовленнєвим узусом переводить її з розряду оказіональних одиниць у розряд узуальних, що засвідчується кодифікацією.

Список використаної літератури

1. Березовенко А.В. Лексичні інновації (на матеріалі болгарської мови 80-х років). - К.: Вид-во Київськ. у-ту, 1998. - 189 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови. - К.; Ірпінь: ВТФ „Перун”, 2001. - 1440 с.
3. Горпинич В.О. Українська словотвірна дериватологія: Навчальний посібник. - Дніпропетровськ: Вид-во Дніпропетр. у-ту, 1998. - 189 с.
4. Зализняк А. Семантическая деривация в синхронии и диахронии: проект „Каталога семантических переходов” // Вопросы языкознания. - 2001. - \o2.-С. 13-26.

5. Ковалик І. Вчення про словотвір. - Львів: Вид-во Львівськ. у-ту, 1961. - 83 с.
6. Колоїз Ж.В. До питання про диференціацію основних понять неології // Вісник ЗДУ: Філологічні науки. - Запоріжжя, 2002. - №3. - С. 78-83.
7. Колоїз Ж.В., Малюга Н.М. Каламбур як забезпечення оказіональної експресії // Науковий вісник Чернівецьк. у-ту: Слов'янська філологія. - Чернівці, 2001. - Вип. 119. - С. 38-44.
8. Котелова Н.З. Первый опыт лексикографического описания русских неологизмов // Новые слова и словари новых слов: Сб. научн. тр. - Л.: Наука, 1978.-С. 5-26.
9. Левицкий В.В. Семантическая деривация: универсальность или специфичность? // Теоретические аспекты деривации: Межвуз. сб. науч. тр. - Пермь: Изд-во Пермск. у-та, 1982. - С. 53-62.
10. Мазурик Д.В. Інноваційні процеси в лексиці сучасної української літературної мови (90-і роки ХХ ст.): Автореф. дис. ... канд. філол. наук. - Львів, 2002. -21 с.
11. Мазурик Д.В. Нове в українській лексиці: Словник-довідник. - Львів: Світ, 2002. - 130 с.
12. Мурзин Л.Н. Основы дериватологии: Конспект лекций. - Пермь: Изд-во Пермск. у-та, 1984. - 56 с.
13. Самойлова І.А. Процеси семантичної деривації в лексиці сучасної української літературної мови (на матеріалі неологізмів 70-80 рр. ХХ ст.): Автореф. дис.... канд. філол. наук. - К., 1999. - 16 с.
14. Словник іншомовних слів / За ред. Л.Пустовіт. - К.: Довіра, 2000. -1017с.
15. Стишов О.А. Українська лексика кінця ХХ ст. (на матеріалі мови засобів масової інформації): Монографія. - К.: Вид. центр КНЛУ, 2003. - 388 с.
16. Сучасна українська літературна мова: Лексика і фразеологія / За заг. ред. І.К.Білодіда. - К.: Наукова думка, 1973. - 438 с.
17. Українська мова: Енциклопедія. - К.: Вид-во „Укр. енциклопедія”, 2000.-С. 377.
- 18.Черникова Н.В. Метафора и метонимия в аспекте современной неологии // Филологические науки. - 2001. - №1. - С. 82-90.

Summary

The semantic derivation is examined as a possible way of the nominative derivation which stimulates the production of semantic neologisms enhancing the system of Ukrainian neologisms. Another aspect of this article is the interrelation between standard and occasional semantic neologisms.